

A MUNKA

VII. évfolyam. 47. szám.

Ára 24 fillér

Salgótarján, 1929. november hó 23

A polgári házasság.

Érthetetlenek azok a támadások, amelyeket egyes politikusok intéznek időnkint a polgári házasság intézménye ellen. Hiszen a polgári házasság már régen beegyezett a magyar köztudatba és egyik fundamentuma társadalmi berendezkedésünknek. Eddig sohasem jutott senkinek sem eszébe támadni ezt az intézményt. És most egyszerre csak felhangzik a vád, hogy a polgári házasság csődöt mondott.

Miért? Mennyiben tehető felelőssé a polgári házasság az erkölcsöt, a családi élet bizonyos megvalósulásáért, a szaporodás csökkenéséért, vagy akár a vallási érület gyöngüléséért, ha ugyan lehet erről beszélni? Miért állana ellentétben a kötelező polgári házasság, amely a házasság intézményét szilárdabb alapra helyezi, a vallásossággal? Mindmégannyi kérdés, amelyre józan ésszel lehetetlen válaszolni. Hiszen a polgári házasságról szóló törvény a legliberalisabban lehetővé teszi a házasságkötésnek, hogy a polgári házasságon kívül egyházi házasságot is kössenek. Mindenki tudja, hogy az erkölcsök lazasága világhíjesség, amely még a világháború szenvedéseinek és borzalmainak, a vesztett háború és az embertelen békeszerződés okozta lelki ziláltságnak a következménye. Ha a házasság, a családi élet vesztett tisztaságából, intenzivitásából, ennek a lelki okok mellett nagyrészt gazdasági okai vannak. Ma, amikor nemcsak a családfő, hanem a feleség és a család minden egyes felnőtt tagja egyformán részt vesz a mindennapi kenyérért folytatott elkeseredett harcban, a családi élet szükségszerűen vesztett meghittségéből, melegségéből, nem marad annyi idő és energia a legszentebb házassági kötelezettségekre, a lelki közösség istápolására, a gyerekek

gondos nevelésére. Kétségtelenül szomorú jelenség ez, hacsak átmeneti jelenségnek is tekintjük, amely az életkörülmények kedvező változtatásával bizonyára fokozatosan eltűnik. De mennyiben tehető felelőssé ezért az erkölcsi világhíjességért a polgári házasság intézménye? És vigyázzunk: ne menjünk túlságosan, ha erkölcsi dekadenciáról beszélünk nálunk. Nézzünk szét a nagyvilágban és örömmel fogjuk tapasztalni, hogy társadalmunk erkölcsai még mindig magasban felette állnak a többi országok erkölcsének, pedig a világháború és annak következményei minket sújtottak a legsúlyosabban.

Ezek a támadások magyar po-

litikusok részéről egy olyan törvény ellen, amely világszerte az állam és társadalom alapját képezi, éppen olyan érthetetlenek, mint időszerűlenek. Csak tápot adunk velük azoknak az ellenségeink által hiressztelt tendenciózus rágalmaknak, amelyek reakciónak és feudalistának szeretnék feltüntetni a magyar államot. Óvakodjunk minden olyan céltalan és meggondolatlan akciótól, amely mai súlyos helyzetünkben árthat hazánknak. Jobban tennék azok a politikusaink, akik régen bevált alapvető intézmények megrendítésén fáradoznak, ha erejüket üdvös, alkotó munkákra fordítanák.

barát vállalt kötelezettségének eleget tesz. Megállapítom, hogy az állampolgárok kötelezése az állammal szemben a gyermekek szülői iránti kötelezettségével egyenlő. Ezt a megállapítást azért teszem, hogy e tekintetbeni felfogásomat senki félre ne értse s senki ne gondolhassa, hogy felfogásom szerint az állammal szembeni kötelezettségünk olyan, mint a barát kötelezettsége barátjával szemben. Kérdem, segít-e a nyomorgó, nincstelen gyermek szülein, ha azok tehetők, vagy pedig elvárhatják, hogy a tehetős szülők segítsék őt? S ha a tehetős szülők nem segítik nincstelen gyermekeiket, várhatják-e, hogy szükség esetén azok a nincstelen gyermekek segítsék őket?

Bármilyen legyen is a fenti kérdésre a válasz, azt hiszem helyesen állapítom meg, hogy az ország nincstelen lakosságának 90%-a, még egy szükség esetén a tapasztalatok után, nem vonná el saját és gyermekei szájától a kenyeret és nem vinné el a Haza szent oltárára. Erre nem gondolnak? Vagy azt hiszik, hogy erre többé szükség nem lesz? A válasz ismét az, de gondol, de tudja, látja a vészt, de miből segítsen...? Én pedig azt mondom, hogy addig, amíg a hatalom az állam és nem a nagy tőke kezében van, addig van a segítségnek módja, de ha a hatalom a nagytőke kezében van, mely fél vagyonának egy részét feláldozni egy haldokló, vergődő beteg gyógyulására. Annak a betegnek gyógyulására, mely beteg bőkezűségének köszönheti mindenét s mely beteg az „édes szülőm” fogalmával és lényegével egyenlő „édes Hazámnak” kell szótlanul, segítségnek módja nincs.

S én, aki millió és millió szenvedő magyar testvéremmel lesem, várom annak a szent pillanatnak a jövetelét, mely pillanat vergődő, szenvedő „édes szülőm” magyar Hazám gyógyulását jelentené könnyes szemmel állapítom meg, hogy a mi tőkénk birtokosai és a mi nagy uraink nemhogy nem áldoznak minden magyar betegnek talpra állítására, hanem azzal, hogy vagyonukat a biztonságosabb külföldön helyezik és költik el, még nyomorékabbá, még szenvedőbbé teszik betegünket „Hazánkat.”

És nincs orvosság és nincs védőszer mindez ellen?

De volna s ez a Hazáját imádó nép ereje. De ez is csak volna, ha a nép egyik része nem volna szekértőlója a nagytőkének, másik része nem huzna millió felé, harmadik része pedig nem volna

Vérző sebek.

(Folytatás.)

Álljunk meg még egy pillanatra Hazánk hősei sorsánál s tegyük egy kis összehasonlítást az ő és idegen országok rokkantjai, özvegyei, árvái sorsa között. A felsorolandó országok között olyanok is szerepelnek amelyeket a világháború szerencsétlen befejezése szintén megtépett, meggyötört s mégis azt fogjuk látni, hogy minden országban sokkal nagyobb megértéssel, sokkal nagyobb szeretettel gondoskodnak a világhíjesség hősei és azok hozzátartozóiról.

Az átlagos hadirokkantjáradék Németországban és Ausztriában kilencszer, Franciaországban tizenháromszor; Belgiumban tizenhátszor; Angliában huszonegyszer; Kanadában negyvenkétszer; az Egyesült-Államokban nagyobb, ötvenegyszer mint Hazánkban.

A hadiözvegyek járadéka Németországban 54 P 40 fillér, Ausztriában 38 P 40 fillér, míg Hazánkban 5 P 50 fillér havonként.

A teljes árvák járadéka Németországban és Ausztriában 43 P 50 fillér, Hazánkban pedig 3 P 25 fillér havonként.

A félárva járadéka Németországban 27 P 20 fillér, Ausztriában 8 P 64 fillér, Hazánkban pedig 75 fillér havonként.

Igy ünnepeljük, így becsüljük meg mi a hősök emlékét.

Szomorú kép, de tanulságos. Meg

kell, hogy rázza alvó lelkiismeretünket, bele kell, hogy markoljon a gazdagaink szívébe, akik kabzsi vággyal milliók rovására, saját zsebük javára összeharcolják s idegenbe viszik mindazt amit szegény, tépett, csonka Hazánk a polgárok összeségének szánva adni képes.

Salgótarján nagy urai, gazdagjai a ti lelkiismeretetekhez is szólok s rajtatok keresztül az ország tőkéséhez. Olyan érzékelen-e a lelketek, olyan kemény-e a szívetek, olyan mélyre temette-e milliók verejtékén szerzett kincsetek a lelkiismeretetek szavát, hogy hiába szólok hozzátok? Vagy meghalljátok-e a ti miattatok vergődő ország millióinak pusztulását jósló szavát és megnyitjátok szívetek s megnyitjátok zsebetek.

Urak, gazdag urak, kik ezeket, százezreket áldoztok a gyönyörök oltárára, megálljatok! Elég volt a tozódásból, elég a gyönyörökből, amikor egy nemzet haldoklik. Legyetek Krisztusai a magyar hazának!

Egy másik „vérző seb” a hadikölcsönök ügye. Ennek egészséges megoldása felemeli, elhanyagolása rombadönti az országot.

Az ország olyan adós, mint bármelyik magán fél. A bizalom, a segítségi készség még a legkedvesebb barátal szemben is csak addig tart, ameddig a

vegiek lenyulva a kath. otthont a keresztény eszmény és élet magaslatára kell újra felemelni. A Szt. Erzsébet Nőegylet nemcsak a hitélet kimélyítésén fáradozik, hanem a kétségbeesett szociális helyzet enyhítéséért küzd minden erejével, hanem a magasztos védőszentjéből feléje áradó sugallatokat követve, sikra száll az otthonért és a családjáért is!

Hát mi is az otthon? Ha megpróbáljuk szavakba önteni, talán nem is sikerül. Az otthon egymást szerető végtelen emberi lelkek foglaltsága, de talán még közelebb kerülünk az otthon fogalmához, ha lehunyva szemünk, befelé fordulunk, régi elhalványult emlékeink felé... Az Édesanyánk lágy, halk szava, kezének áldó simogatása... az Édesapánk csöndes, nehéz munkája... este fáradtan megülni, fejünket Anyánk ölébe hajtva, boldogan hozzásimulva álomba süppedni... az altatóval... Jézuska-várás hittel, remegőn... duruzsoló kályha mellett mesét hallgatni (jégvirágos volt az ablak...) az imakönyv és a mécses a Máriakép alatt... a kis virágos kert, a kertre nyíló ablakok... a lágy esti harangszó... az első és utolsó sóhaj... Az otthon, a felüdülés, csend, nyugalom, béke, szeretet, áldott pihenés, türelem, megbocsátás. A leggyönyörűbb küzdelem önmagunk ellen — egymásért! És ha kettéhasad az évek beporosodott függönye, visszanezünk, látjuk, hogy rohanunk, futunk az Élet országútján s elejtettük közbe drága kincseinket, — hajszol bennünket a tudás

almájának mérge, — a soffőr, a pilótatípusú férfi, a mozcisillag, a bárók táncosnője, a szépségkirálynők: ezek az ideálok. Nincs család, nincs otthon, nem kell a gyermek, ha van, csak nyűg, vagy játékszer.

Anyák, Asszonytársaim, fogjunk össze, egy szent Erzsébetet véve eszményképül s fanatikus és mindenekfelett való hittel szeressük asszonyorsunkat, asszonyhivatásunkat, mert csinálhatnak itt a férfiak nemzeti politikát, társadalmi összefogást, keresztény reneszánszot, — lelkesedhet itt a férfi megszázaszozódott erővel, ha az asszonyokon, lányokon keresztül utat tör a romboló idegen szellem — szánhatnak, boronálhatnak itt a fagyott ősi rögön hősi lelkesedéssel a férfiak, ha nem lesz, aki nyáron velük arasson. Eddig olyan volt az asszony élete, hogy az első naptól rátámaszkodott az erős férfiakra s ez elizgította életét egészen a fejfájáig, ennek most vége van, a harcot egyedül nem bírja a férfi, gránát érte, erkölcsi hűdés érte, megroppant. Ma nagyobb sor jó anyának, jó feleségnek lenni, bánat és gond mátkaságával azonos, de ha mind visszük is kezünkben a bánat és gond kelyhét és tele sirjuk is szívünk véres hulló könnyeivel, kisarjad belőle a mi drága otthonunk jobb élete. Ma gond és nyomor vonit és huz vigyorogva az emberiség után és kérdezhetitek, miért az asszonyoknak kell ez ellen harcolni, küzdeni? Hát nem lehet kértelni, nem lehet ki-

térni, nem lehet áthárítani, próbálni, így van!!! Csak az asszony, az anya formája, neveli a jövő nemzedéket s ezzel a boldogabb, szebb jövőnek ő építi a fundamentumát! Itt a lázadás nem használ! Ez nem jelent csupán anyagi küzdelmet, mert akkor, ha az lenne, az asszony keze leszokna az anyás mozdulatokról s olyan lenne, mint a férfi ökle.

Anyák, Asszonyok, Leányok! Vegyék szívetekbe az ígét: az otthon, a tűzhely a ti életeteknek kezdete és vége! Sokat hangoztatják ma a nők azt is, hogy jogom van az életemhez, én az egyéniséget akarom kiélni, — ne higgyétek el, nem igaz ez!!! Az élet elfut előlünk és kihűlt, kiégett szívvel árván maradnak, de az édesanya, a jó asszonyfeleség, ha szembekerül az élettel, győzedelmet arat fölötté. Szembeszállok én is minden nap ezzel a nagy zengő viharzó élettel s én vagyok a győztes, minden nap három kicsi gyerek tányérján madárfalatokká aprítom Kerestük talán már mi is a régi életünket, hajdan való élnünk, ugy-e ébredtetek föl már hajnali csendben ti is? Kerestem más kis dunnám, összeszorult szívvel kerestem, hol van az anyám keze a kezemből? De föleszméltem, csöndes neszt. Hát igen a kis gyerekek alusznak, puha talpacsájuk kilátszik a takaró alól, igen most már tudtam hol vagyok, az én kezemet kell odaadnom, hogy támaszt találva rákucsolódjanak apró gyermek kezek, igen, alvó a hán... én

„A MUNKA TÁRCAJA”

PROLOG.

A Szent Erzsébet Nőegylet művészestélyén

elmondta: Horváth Károlyné.

Mélyen tisztelt Vendégeink! Szeretett Asszonytársaim!

Egyesületünk védőszentjének, árpád-házi szent Erzsébetnek tiszteletére gyűltünk össze a mai estén. A legendás Wartburg várának tövében pihennek ugyan csontjai, de szelleme haza száll a síró széllel s lelke velünk imádkozik, midőn a fájdalmas magyar Golgotát járjuk! Ennek az erőlelkű, szent fejedelem-asszonynak élete mélységes szépen példázza azt, milyen legyen az ideális élet-társ, a gyöngédszívű édesanya eszményképe! Mert valami nincs rendjén körülöttünk, — összetört, meghasonlott lelki embermilliók arról tesznek tanubizonyságot, hogy az otthon, a családi fészék válságba került! Itt szemünk előtt omlottak össze emberi értékek, életformák, rendíthetetlenek hitt államilakulatok. Társadalmi és gazdasági berendezkedések, — ebben a világgraszáló felfordulásban elpusztult, halál martaléka lett sok minden, ami elavult, értékét veszítette, de megingott a család, az otthon is, pedig a kettő olyan érték, hogy össze kell fogunk és a baj gyökeréig, az emberi szí-

hazátlan bitangok vak eszköze, joggal visszavághatják nekem, hogy mit beszélek én. Ime ennyi és ennyi százezret fizetett ki a kincstár a „hadi kölcsön” kötvény” tulajdonosainak s ezt a segélyezést folytatni és fokozni kívánja. Igen ez igaz, de milyen feltételek mellett? 5000 aranykorona jegyzésnek és havi 125 pengőt meg nem haladó jövedelmének kell lenni annak, aki segélyben kíván részesülni. Hát kérdem a hadi kölcsön jegyzők nagy tömegének volt-e 5000 békebeli aranykoronája? Nem-e azok az igazi „krisztusi” hadikölcsön jegyzők, akik maguk és gyermekeik szájától elvonva a falatot, vitték filléreiket a Haza oltárára?

És kérdem a segély megállapításának lehetőségét jelentő jövedelem mellett hányan jutnak abba a szerencsés helyzetbe, hogy jogos követelésük helyett alamizsnát kapjanak? Ugy érzem, hogy a helyes megoldási mód az volna, hogy a szegény népréteg kötvényeit teljes értékben és kamataival együtt beváltanák s csak a nagy töke kölcsönének beváltása maradna a jövő feladata. Ennek a megoldási módnak előfeltétele azonban az volna, hogy ne azt minősítsék szegényeknek, akinek havi jövedelme a 125 pengőt meg nem haladja.

(Folyt. köv.)

Művészlelkek.

A karácsonyi jótékonykodás nemes versenyre készíti városunk társadalmának jóllelt tagjait. Kérni a szegények javára, de ezért az áldozatos adakozásért felejtethetetlenül művészt nyújtani: a legszebb módja és eszköze az anyagiak biztosításának.

A Szent Erzsébet Nőegylet jótékony célú estélyét is ez jellemezte.

Az érdeklődés oly nagyarányú volt, hogy az össze jegyek elővételben kelttek el. Tudta a közönség, hogy városunknak eseménye lesz ez az est s ezért felekezeti közeli harmoniában nagy számban jelent meg. Háromnegyed kilenc órákor erős csengetés jelezte a műsor kezdetét.

Horváth Károlyné, kerületi alelnöknő prologja tömören megadja a nőnek, asszonynak az irányt, melyen hivatása szerint haladnia kell a család és nemzet nagy érdekeinek, az emberiség boldogulásának szolgálatában. A mélyeségek anyai szeretetnél, csak istenszeretete és hite nagyobb. Gyengéd, de nemzeteket fenntartó asszonyi meglátások és megérzések művészi formában úgy ömlenek ajkáról, mintha Prohászka püspök missziós nővéreinek hivatásos előadásait hallanánk. (A beszédet tárcarovatunkban teljes egészében közöljük.)

A szünni nem akaró lelkes taps és éljenzés után az acélgymnastika Urstú karnagy vezetésével Erkel: Hunyadi László ábrándját játssza el nagy figyelem és tettségnyilvánítások mellett.

Fehér dominikánus szerzetesi ruhában jelenik meg a közönség előtt P. Böle Kornél, akinek híre már előre is nagy sikert biztosít minden fellépésében.

A jelen percek hatása alatt, kérészetlen szavakkal von következtetést a város kulturális és szociális viszonyairól és mond történelmi példákat bölcs összefüggésben a jótékonykodó egyesületek és kenyerezetadó töke hatalmasságokkal. Gondolatai a krisztusi mély igazságok és emberi lehetőségek keretein belül mozognak, mászás sulyu következtetései felébresztik a testvértellességet és anyagiasságot, mely az igazság és szeretet jegyében való munkára kérésztelte el, felforgatná az igazság kedvéért a társadalmi rendet, nem törődve azzal, hogy ez a harc eredményeiben fogja e szolgálni az emberiség boldogulását. Ott van azonban a krisztusi szeretet figyelmeztető szava, mely a gyűlöletre szeretettel, a szuronyra kereszttel felel s egyetemes emberi érv.

vagyok a virrasztó lélek. ... És talán névtelen asszonyi sirások idején nekünk fáj egy pillanatra, hogy elfut ifjúságunk, elviszi az idő, de ha sirtok is miatta, senki ne lássa s reggelre kelve fordítsátok meg a vánkost s felejtsetek el, mint bus mesét —

Ne lázadozzatok az élet terhe ellen, mert összeomlik körülöttek a boldogság, az édes otthon és ott marad tenyerezeten vonagló, reszkette az uratok szíve a tiétekkel együtt és cseppekben hull belőlük a vér... összetörök a lelketek s a házasság rózsaláncából járom és iga lesz és huzza azt megtört szívetem asszony és megtört lelkű férfitársam! — Szeressétek sorsotokat és rajtatok felépül az új Sion! — Tudósok számítják, hogyha elfogy a föld mélyéből a szén, hogy fog kihűlni a föld! Legyen most ennél nagyobb gondotok: mi lesz akkor velünk, ha kihűlnek a családi tüzhelyek, kihűlnek a magyar gyermekek bölcsői! Asszonyok, a Tífeladatokat ezt megakadályozni!!!!

dekekért és boldogulásért küzd, munkálkodik.

A mélyeségek csendben megcsörren néha hatalmas olvasója és a lenyűgözött hallgatóságból olykor elemi erővel tör fel a helyeslés.

A beszédnek hatása alatt áll még a közönség, mikor Egri Endréné finom zongorajátéka a kiváló hitszónoklat után világias hangulatot teremt a hallgatóság körében s Chopin Rondójának és Rachmaninoff Preludójának művészi interpretálásával zúgó tapsot provokál s megteremt a hangulatot a lírai szereplésre, melynek hőst Lauris Lajos operaénekest, mint ismerőst, tomboló lelkesedéssel és szeretettel fogadja városunk közönsége, mert a felejtethetetlenül szép salgói emléktábla leleplezéskor énekelt a művész a vár ormáról lant kísérete mellett s egy alkalommal az acélgymnastika színpadon szerepelt Dankó Aladár zongoraművésszel.

Bizet: Virágária a Carmenből, Puccini: Ária a Gianni Schichiből, Leoncavallo: Mattinata klasszikus zenei remekműveket énekelte el fenséges hangján. Magas tenorja a csodálattal határos lelkesedést váltotta ki. Modora közvetlen és komoly. Alakjával szemben szinte aránytalanul hatalmasan erős és terjedelmes hanganyaga ámulatba ejtette a közönséget, mely nehezen tudott belenyugodni abba, hogy a művész a színpadot elhagyja.

Városunk kedvenc zenevirtuóza Vilezsál Ricsi játszotta el ezután Beriot: IX. Hegedűverseny 3. tételben és Hubay: Hullámzó Balatona c. zeneműveket. Előadása a művészi tökéletesedés nagyszerű bizonyítéka volt. Kiváló hegedűjéből művészi tudással csalta ki a legragyogóbb tisztaságban a pianissimókat és üveg-hangokat s úgy éreztük, hogy csak mecénásra lenne szüksége, hogy „beérkezett” lehessen.

Lauris Lajos és Vilezsál Richard előadását Hegyi Pál acélgymnastika kisérte oly kiváló precizitással, hogy az elismerés legőszintébb hangján köszöntjük, mint új zenei erőt városunkban. Amint észrevettük, maga Lauris művész is — aki pedig ilyen tekintetben bizonyára el van kényeztetve — nagyon meg volt elégedve a művészi kísérettel.

Ujból és befejezésül Lauris Lajos kedves szereplése következett. Erkel: Ária a Bánk bánból. Nosedá: Csak egy napot, Sárkány: Szerenádját énekelte el olyan hatással, hogy a közönség nemes önzése nem ismert határt a viharos ovációban. Kénytelen volt a művész néhány szellemes tréfával szerezni egy kis pihenőt, hogy a mámoros hangulatot honorálva több ráadással toldja meg egyébként kiadós műsorszámait. A közönség sorában ülő — városunkban időző — Dr. Kudela Géza kiváló zeneszerző paptanárt hívja meg Lauris egy kis együttes szereplésre a közönség zúgó éljenzése mellett. A szimpatikus megjelenésű pap a gyakorlott és kiváló tehetség otthonosságával kiséri néhány saját szerzeményű irredenta darabját Lauris énekében, melynek befejezése után azonban már hiába forr a lelkes hangulat, a művész hajthatatlan marad, mert hangjára még szüksége van más alkalomra is, családjának és a magyar kultúrának érdekében. Adja Isten, hogy még sokáig csillogtassa istenadta tehetségét.

Befejezésül Verdi: Aida ábrándját játszotta a kitűnő acélgymnastika zenekar, melyet a közönség szünni nem akaró tapsal honorált.

Mielőtt mint a hallgatóság egyik tagja ezen gyarló referéndumot befejez-

ném, nem hagyhatom megemlítés nélkül ezen estélynek értelmi szerzőit sem. A műsorok ügyes elgondolása és annak pontos, lelkiismeres és művészi szempontoknak megfelelő kivitele, nem könnyű dolog.

A Szent Erzsébet Nőegyletnek agilis elnökségét, továbbá Kruntorád Imrét, mint a legtöbbet fáradozó, körültekintő egyesületi titkárt és segítőjét Kőröcsy Györgyöt említem fel, mint akiknek fáradozása felejtethetetlenül kedves művészi eseményt szerzett a halás közönségnek.

Hírek és különféle

Esküvő. Wanzura Ferenc min. tisztviselő és Hirschler Edith urleány f. hó 20-án d. e. 11 órákor tartották esküvőjüket a r. k. templomban. Az esküvői szertartást — melyet szentmise előzött meg — Dr. Hirschler József kolozsvári plébános, pápai prelátus vezette. A főpap — aki az erdélyi magyarságnak nagyszerű vezére — az ifjú párhoz megható beszédet intézett.

Halálozás. Nemes Katona Kathona Jánosné 73 éves korában meghalt. Temetése pénteken (22-én) volt nagy részvét mellett. Temetésén, melyet Ferenc István s. lelkész végzett, a kath. kör dalárdája gyászdalokat énekelt. — Megható a kis család tragédiája. Amikor Kathona Jánosné meghalt, nagy beteg férje is elvesztette eszméletét s azóta a halállal vívódva fekszik az aggodó és könnyező rokonoktól körülvéve. (Lapzárta kor értesülünk, hogy ma hajnalban követte nejét a halálba a férj is. Temetése holnap d. u. fél 3 órákor lesz. Szerk.)

Tanítói alkalmazás és áthelyezés. Örömmel értesülünk, hogy a rimai társulat vezérigazgatója f. évi szept. 1-től: Mohis Ferenc okleveles tanítót a salgótarjáni acélgymnastika iskolához, Surányi Lajos okl. tanítót pedig a salgóbányai társulati iskolához tanítói minőségben alkalmazta. Bedő Albert salgóbányai társulati tanítót pedig az acélgymnastika iskolához helyezte át. A fiatal tanítóknak szép munkakörülményben sok szerencsét és kiváló eredményt kívánunk.

Pályadíjnyertes tanító. A Magyar Kath. Tanítók Országos Szövetsége a f. évben pályázatot hirdetett. A pályázat a következő volt: „Miképpen tudom megszerettetni tanítványaimmal a szülőföld és a lakóhely környékének a tanulmányozását?” A beérkezett pályaművek között, „magas egyházi dignitáriusokból” a magyar tanügyi világ számottevő pedagógusai közül alakult bíráló bizottság, a pályázat győzteseként, pályadíjjal jutalmazandónak Vadkerti Bélát a Salgótarjáni Köszönbánya baglyasfalja bányakerületében Etes—Albertaknán működő okl. tanítókat, lapunknak megalakulása óta szorgalmas munkatársát jelölte meg. Örülünk neki s őszinte szívvel gratulálunk.

Köszönetnyilvánítás. Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, kik édesanyánk elhunytá alkalmából szívesek voltak mély gyászunkban részvételükkel osztozni. Urbán és Weissenbacher család.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlenül jó férjem temetésén megjelentek s nagy fájdalommal vigasztalni szívesek voltak, ezúton köszönetet nyilvánítom. A zenekarnak és a koszorukért is külön fejezem ki köszönetemet. Göcs Józsefné és gyermeke.

A „Mansz” november 19-iki ismeretterjesztő délutánja. Galgó József postafőnök rendkívül tanulságos, a mindennapi életben nélkülözhetetlen előadását a postáról, a posta használatáról nagy ovációk között tartotta meg. Az előadás nemcsak tanulságos, de élvezetes módon vezette végig a hallgatóságot a posta használat labirintusain. Hasznos utmutatást kaptunk a különböző szállítások árbeli előnyeiről, levelezésről s a szerelmesek által oly sűrűn használt poste restante levelekéről. A beteg Mógáné Reguly Margit helyett Tóth Mátyás dr. néhány versét olvasta fel.

Éles lövés. A m. kir. 7. kerékpáros zászlóalj f. hó 27-én, 28-án és 29-én az elemi lövéstől északra levő területen harcserű lövést tart. A lakosság figyelmé felhívatik, hogy a fent jelzett napon 8 órától 16 óráig a Kercsek tető és Somoskőújfalú között az országúttól Nyugatra lévő területen úgy emberek, mint állatok ne tartózkodjanak, mivel a mozgás ezen területen életveszélyes. Hausenblass Károly honvéd állomásparancsnok.

A „Mansz” november 26-iki előadásán özv. Zemplényi Lászlóné és dr. Dornay Béla beszélnek d. u. 5 órákor a város háza tanácstermében.

Karácsonyi vásár. A Szt. Erzsébet Róm. Kath. Nőegylet és a Mária Kongregáció agilis vezetősége a szegény gyermekek karácsonyi felségélyezésére a róm. kath. kör nagytermében nagyszabású karácsonyi vásárt rendez. A vásár ünnepélyes megnyitása f. évi november hó 30-án (szombaton) d. u. 4 órákor lesz és december hó 2-ig tart. Mint tudomásunkra jutott a Nőegylet vezetősége, a vásárlátogatók részére kedves meglepetéseket tartogat.

Semináriumi értekezőlet. Varmegyénk lelkész kir. tanfelügyelője f. évi november 7-én a acélgymnastika diákszertantermében pedagógiai semináriumi előadást hívott össze, melyen megjelent a lelkes tanítói gárda a salgótarjáni járáskörből, csaknem teljes számban. Dr. Visnovszky Rezső meleg szavakkal üdvözölte Fabini Henrik acélgymnastika tanítót mint a tanítóság igaz barátját és a megjelent tanítókat. Kegyeletes szavakkal parentálta el néhai Porázik György volt acélgymnastika tanítót. Ismertette megnyitójában az értekezőlet célját, mely abban nyilvánul, hogy egyetemleges fejlődés legyen a tanítóság és minden tanítvány körében. A jegyzőkönyv vezetésénél Bedő Albert, annak hitelesítésére Bauer Irén és Zorkóczy Erzsébet acélgymnastika tanító és tanítónőket jelölte s a vármegyében rendezett 5-ik pedagógiai értekezőletet megnyitotta. Nagy figyelem és érdeklődés mellett megtartotta „Fogalmazás tanításáról” előadását, melyből az irányzati szempontokat az alábbiakban ismertette: „Minden írásbeli tétel a gyermek lelkéhez alkalmazkodjék.” Kész gondolatokat ne adjunk! Adjunk alkalmat a gyermeknek, hogy fantáziája megnyilatkozzék, de túlzásoktól óvakodjunk, Biztosítsunk tért az egyéni megnyilatkozásnak. Amiről fogalmaztattunk, arról rajzoltassunk is. E nagyhatalú és tanulságos előadás után Röder Alfréd acélgymnastika tanító elméleti előadást tartott. A beszéd és értelemgyakorlat tanítása a IV-ik osztályban, ugyancsak ez osztályban Nagy Béla acélgymnastika tanítói tanítást mutatott be „A növények fejlődése és életfeltételei.” A kiválóan sikerült tanításhoz Kral József bányatársulati tanító hozzáfűzi, hogy a vallásos-kölcsi érzés felkeltését is szükségesnek tartja. A kir. tanfelügyelő megköszöni az előadásnak szépen kifejtett módszeres előadását, a minta tanítónak helyesen és módszeresen feldolgozott szép tanítást. A következő semináriumi előadást a járásköri ülés napjában állapítja meg, melyen elméleti előadást vállalt Sümegi Emil, gyakorlati tanítást pedig Kral József bányatársulati tanító. Először tanfelügyelő megköszöni a tanítói kar érdeklődését a további együttműködés s a kerére Isten áldását kéri; a tanulságos értekezőletet bezárta.

Vastagh Gyula képkiallításának bezárása. A város háza nagytermében vasárnap este zárul be az a nagyszabású képkiallítás, mely 8 napon át, az érdeklődés középpontjában állott. A nagy erkölcsi siker mellett igen kielégítő az anyagi siker is, amit méltán megérdemel ezen ritka szép gyűjtemény. Ajánljuk mindenkinek, használja fel a még hátra levő kis időt annak megtekintésére, mert nem mindennapi műveltségben lesz részük. A műtárgyakat részletfizetésre is meg lehet vásárolni.

Szülői értekezőlet. Az acélgymnastika tanítótestület f. hó 27-én tartotta a modern berendezésű új iskolában nívó programmal első szülői értekezőletét, melyen a szülők oly tömegesen jelentek meg, hogy zsúfolásig megtöltötték az új iskola rajztermét, ezzel is bebizonyítva azt, hogy nagyon is szívükön viselik gyermekeik jobb sorsát és helyes irányú nevelését. Üdvözölte az ig. tanító az értekezőleten megjelent: Fabini Henrik gyárigazgatót, mint olyat, aki melegen érdeklődik minden iskolai és iskolán kívüli munka iránt. Oláh Miklós ig. tanító megnyitójában fejtette az összejövetelek nagy horderejét és fontosságát, szülő és tanító egyetértő közös munkáját, melyből nagy eredményt vár a gyermeknevelés terén. Az együttes munka nálunk jó uton halad. Áldást kért a szülők nevében a fenntartó nemes társulatra és vezetőférfiakra, kik több mint 710000 P költséggel felépítették modern iskolánkat, mely nagylelkű ténnyel telepünk és vá-

rosban lakó alkalmazottak gyermekeinek szellemi és testi fejlődését biztosították, ezzel a szülők mély háláját és köszönetét érdemelték ki. Ugyancsak Oláh Miklós igaztanító szemléltető módon előadást tartott az év elején legszükségesebb helyes és helytelen nevelésre vonatkozó, nevelési kérdésekről. Ez értékes és tanulságos, nevelőhatású előadás a szülők osztatlan tetszését vívta ki. Majd „Mit vár az iskola a szülőktől” című Mohos Ferenc tanító neveléstani előadásából nagyon sok tanulságot vontak le a jelenlevők. Azután Bedő Albert tanító felvilágosító előadása „A csecsemő életfolyamata és Déli harcér egészségtani és ismeretterjesztő filmek bemutatása ért el tanulságos mély hatást. Oláh Miklós köszönő és buzdító záróbeszéde után a szülők az országtanító hölgyek és urakkal megállapodtak a közös nevelési eljárásokra, különösen arra, miként tegyék eredményesebbé közös nevelési munkájukat. Majd a jelenlevők az új iskola remek modern berendezését, felszerelését csodálták meg és hallgatták a tantermekbe is bevezetett rádiót. Isten áldása legyen szülők és tanítók közös nevelési munkáján.

A MANSZ országszerte megünneplelte 10 éves jubileumát ama történelmi napnak, amikor Horthy Miklós mint fővezér a Dunántúlról bevonult Pestre a nemzeti hadsereggel. A lidércnyomás megszűnt, a véreskező, szennyes lelkű bitangok szétrebbentek, a bocskoros, puderos „román” illetve „oláh” csorda a rablott holmikkal diszmenetben elvonult. — Városunkban a MANSZ diszko gyűlés keretében áldozott e nap emlékének. A városháza tanácstermében nagy számú hallgatóság előtt Dr. Förster Kálmán elnökön nyitotta meg az ülést, megemlékezve a 10 év előtti eseményekről. Majd Kovács Géza elnök mondott ezután lelkes beszédet a Magyar asszonyok kötelességeiről. A magas nivójú előadást hangosan éljenzte a közönség. Majd Nagy János szavalta el nagy hatással. Az új hadak útja című költeményt, mely után az általános helyesléssel fogadott üdvözlő táviratokat olvasta föl Dr. Tóth Máttyás titkár, melyben a kormányzót és Tormay Cecilt üdvözlötte a diszko gyűlés. Befejezőül a Ker. Szoc. dalára énekelt el a Himnusz. Gyűlés után az elnök kérésére a közönség együtt maradt és a magyar ruha viselésére vonatkozó intézményt, terveket hallgatta meg. Lelekesen csatlakozott a Szent Ezsébet Róm. Kath. Nőegylet nevében Zemplényi Lászlóné, az Ev. Nőegylet nevében Pántyik Árpádné az indítványhoz. Reméljük, hogy az agilis elnökség nem engedi elszunnyadni ezt a nemes mozgalmat, mely fajiságunk egyik legjellegzetesebb kifejezője és ébrentartója. Felszólította az elnökség a férfiakat is, hogy a magyar ruha viselését ők is karolják fel, mert az semmivel sem költségesebb, mint más ruha, de sokkal szebb és önzetesebb, faji öntudatot kölcsönöz viselőjének. A lelkes gyűlés ezzel véget ért.

Sztreik. Midőn e sorokat leírjuk, még mindig tart a baglyasi bányászsztreik, illetve úgy látszik, mintha a munkásság már egyáltalán nem óhajtaná tovább folytatni ezt az áldatlan munkabeszüntetést, azonban néhány vezető terrorja akadályozza még azt a 2000 ember, aki munkába szeretne állni, de nem engedik. Erre mutat az a tény, hogy az elmúlt héten újból három akna indult meg és közel 400 ember szállt be a munkába. A bányagazgatóság álláspontja az, hogy addig, amíg munkába nem állanak, nem tárgyal a sztreikolókkal és el van szánva, hogy végre leszámolja azokat, akik minden figyelemzés dacára sem lépnek munkába. — A csendőrség vasárnap Zugyvárfalván oly röpiratokat foglalt le, amelyben magát a közönség bizottságának nevező ismeretlen társaság izgat most már nemcsak a csendőrség, nemcsak Payer, de Fodor és Ocskovszky elvtárs ellen is. Persze a röpirat alá oly egyen van kiadónak írva, aki két hónapja szökésben van. Ebből is az látszik, hogy teljesen felelőtlen elemek vették kezükbe a vezetést. Ezek szavaztatták meg csütörtökön este a bizalmi testületet az újabb streik határozat mellett is. Valószínű, hogy a jövő héten munkába állanak a többi munkások is.

A SOMOSI ÁLLOMÁSON.

Irta: Dr. Tóth Máttyás.

Felolvasta a szerző a „Mansz” nov. 6-iki acélgyári teadélutánján.

Ködöt fuj a Karancs. Busz őszi hangulat, Somosra befut a tátrai vonat. A büszke magyar mozdonyt ellökik hátra s cseh vonat indul Losoncra, Kassára, szépséges Tátránkra.

Vámost vizsgálnak. Kalauzt cserélnek, tiszta, magyar földön csehül beszélnek. Csehek uraskodnak Pozsonyban, Ungváron — hova visz a bánat két fakó sinpáron Somos állomáson.

Ködöt fuj a Karancs. Hullnak a levelek, induló vonatból véreim köszöntnek, Most ismerem rája. Magyar ott a gép is, Amerre csak száguld, magyar ott az ég is mégis, mégis, mégis...

Rámfeküdt az alkony. Egyedül maradtam, Nagy magyar fájdalmak sirtak az avarban. A vak éjszakában kifeszült a mellem, S az elvesztett földet szívemre öleltem, házám, nagy szerelmem.

Értesítés. Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy lakásomat a Salgó-u. 3 szám (Kluka-féle házba) helyeztem át. — Az újságok kaphatók Wolf Mihály és Beke Antalné üzletében is (hetilapok és napilapok) Tisztelettel: Keller Mór.

A pénzbírságok mellőzését és a Társadalombiztosító kerületi választmányának összehívását sürgetik.

Iparos kívánságok, amelyeknek megvalósítása várható.

A kisiparosság nehéz helyzetére való tekintettel az iparos szervezetek az utóbbi időben a Társadalombiztosítóval kapcsolatosan két irányban is akciót folytatnak. Ezekről, munkatársunknak Papp József, az Ipartestületek Országos Szövetségének elnöke a következőket mondotta.

A népjóléti miniszter a biztosítási törvény tárgyalása alkalmával kijelentette, hogy az önálló iparosok betegségi és öregségi biztosítását csak külön törvényben lehet megoldani és vissza is utasított egy olyan indítványt, amely azt célozta, hogy az egy segédrel dolgozó kisiparos a biztosítási törvény hatálya alá tartozzon. Ennek ellenére a Társadalombiztosító olyan iparosokra vonatkozóan is elrendelte a bejelentés kötelezettségét, aki nagyobb mesterek számára otthon dolgoznak, iparigazolvánnyal rendelkező önálló iparosok és mint ilyenek nemcsak ezt a munkát vállalják, hanem teljes joguk van önállóan is munkát vállalni.

Mivel ilyen alapon több ezer kisiparos ugyanolyan elbánásban részesülne, mintha segéd lenne, küldöttségben járunk a népjóléti miniszteriumban Papp

Géza államtitkárnál, akit arra kértünk, hogy ezt a sérelmes intézkedést változtassa meg. Több országos szervezet részéről terjesztettük elő a kérdést, amelyet az államtitkár jóindulattal fogadott s megígérte, hogy egyelőre függőben tartják a folyamatban lévő ügyeket és ilyenléle járulékbefizetést a jövőben nem szorgalmaznak. Ebben a kérdésben rendeletet fog kiadni a miniszterium. A rendelet anyagát előzően megvitatják az érdekeltségekkel. Így remélhető, hogy a kisiparosok egy részének ez a sérelme meg fog szűnni.

A kisiparosság maga is óhajlja, hogy elkövetkezzék az az idő, amikor élvezheti a társadalombiztosítás jótéteményét. A népjóléti miniszteriumban a kisiparosok biztosítására vonatkozó törvényjavaslat el is készült és a miniszter ur az alkalmasabb gazdasági helyzetet várja ennek az újabb nagyjelentőségű törvényes intézkedésnek keresztülvitelére. Mi sem természetesebb, mint az, hogy az iparosság első sorban várja azt a jobb gazdasági helyzetet, amelyben ilyen újabb intézkedések megvalósíthatók.

Felvilágosítás minden dohányzónak!

Miért használjon mindenki 120 lapos SENATOR cigarettapapírt és egészségvédő nikotinfogóval ellátott SENATOR cigarettahüvelyt.

Egész rövid idő kellett ahhoz, hogy a 120 lapos Senator cigarettapapír és a Senator hüvely minőségéről kialakuljon az a vélemény, hogy nála ma jobb nincs. A legtöbb már kipróbálták és különlegesen jónak találták. Ezeknek és azon dohányzárúknak akik a Senator cigarettapapír megismertetésében elől jártak, hálás köszönet.

Azoknak, akik eddig nem fogyasztják a Senator cigarettapapírt és hüvelyt rendszeresen szolgáljon tudomására. Százan és százan írnak elismerő leveleket, melyekben a Senator cigarettapapírral össze nem hasonlítható előnyeit írták és finomságát dicsérik — olyanok akiket erre senki nem kényszerített, senki fel nem szállított. Azt szeretnők, hogy mindenki törődjék egészségével, — mindenki úgy élvezze dohányját, ahogy ez az életet megszépítő adomány megérdemli, miért is a következőket tesszük közzé: Mindenkinek, aki Senator cigarettapapírt és hüvelyt fogyaszt, igénye van a fogyasztás szerint különféle ajándékokra! A közelebbi feltételeket és tudnivalókat a már újabban kibocsátott Senator cigarettapapír belső borítékján és a Senator hüvely-dobozban lehet megtalálni. Azok a Senator cigarettapapír-borítékok, melyeken a tudnivalók nincsenek feltüntetve, szintén érvényesek!

A Senator cigarettapapír 120 lapos — a duplája a rendes 60 lapos könyvecskének miáltal olcsóbb.

A Senator hüvely egészségvédő nikotinfogóval van ellátva és nem drágább, mint bármely közönséges vattával ellátott hüvely.

A Senator cigarettapapír és hüvely, eltekintve felülmúlhatatlan minőségétől, nemcsak olcsóbb de még hasznos is hoz, mert fogyasztása révén jutalom kapható.

Ezért mindenki saját érdekében csak Senator cigarettapapírt és hüvelyt fogyasszon.

Ez idő szerint azonban, sajnos, igen súlyos az iparosság helyzete és éppen ebből folyik a Társadalombiztosítóval kapcsolatos az a másik akció, amelynek ügyében legutóbb felterjesztéssel éltünk a népjóléti miniszterhez. Rámutattunk ebben arra, hogy mivel a kisiparosok hitel és munka hiányában egyre többen kénytelenek bezárni műhelyeiket, a kormányzat figyelme mindinkább arra irányul, hogy a kézművesiparosság súlyos helyzetén enyhítsen, különösen a nyomasztó közterhek csökkentése. Egyes végrehajtó szervek részéről azonban ez a törekvés nem érvényesül. Így a Társadalombiztosító legutóbb a járulékokkal hátrálékban lévő iparosokat pénzbüntetéssel sújtotta azért, mert nem tudtak eleget tenni fizetési kötelezettségüknek. Az amúgy is súlyos terheket még növeli a 24%-os késedelmi pótlék, majd ehhez hozzá jön még a most kiírt pénzbírság.

Az intézet igazgatósága róta ki a pénzbírságot, holott a törvény azt írja, hogy a kiszabásra illetékes önkormányzati szervet az alapszabály jelöli ki. Ha az alapszabály szerint nem az igazgatóság, hanem más önkormányzati szerv illetékes, határozata ellen panaszt lehet tenni az igazgatóságnál. Az igazgatóság a pénzbírságot kiszabó határozata ellen a népjóléti minisztériumnál lehet panaszt tenni. Az alapszabályok szerint a kiszabható pénzbírságok felett a már megválasztott kerületi választmányok lennének hivatva határozathozatalra, de sajnos, a kerületi választmányok még mindig nem kezdtek meg működésüket. A kerületi választmányok helyett a Társadalombiztosító elnöke, — mint aki az autonómiát helyettesíti, — lenne hivatott a szóbanforgó pénzbírságok kirovására. Amikor tehát a pénzbírságot kirovó szerv, az igazgatóság illetékessége ellen kifogást emelünk a miniszter urnál, ugyanakkor a megfelelő törvény szakaszaira való hivatkozással panasszal is élünk. Azt kérjük feliratunkban, hogy a kézműiparosság súlyos helyzetére való tekintettel a késedelmes járulékfizetésekkel szemben, a pénzbírságok kirovását mellőzzék. Másrészt kérjük, hogy a már megválasztott kerületi választmányokat minél előbb hívassa egybe és törvényes jogkörüket biztosítsa.

Különbejárati szép berendezett emeleti szoba kiadó. Cim: Telefon 51.

Manrézában című és lapunk múlt heti számában közölt cikkünkbe, sajnálatos értelemszerűen sajtóhiba csúszott be, mit e helyen helyesbítünk. A férfiak részére a zárt lelkigyakorlatok tartama nem egy hónap, hanem mindössze csak három nap. Egyben többek érdeklődésére közöljük, hogy a résztvevők magáért a lelkigyakorlatokért semmit sem fizetnek. Elsőrangú külön szobáért és ellátásért három napra egyetemi hallgatók, diákok, szegényebb tisztviselők és munkások 12 pengőt, kisdzák 15 pengőt, papok és urak 18 pengőt fizetnek. Közel jövőben a Manréza lelkigyakorlatos házban a következő napokon tartanak lelkigyakorlatokat: november 26—30 papok, decem-

ber 6—10 főnemesek, december 12—15 a II. kerületi katolikus főgimnázium és a Ferenc József intézet VIII. osztálya, december 19—23 urak, december 26—30 tanárok, december 30—január 4 a VII—VIII. osztályu diákok, január 4—8 iparosok, január 11—15 kisdzák, január 18—22 földmives ifjak, január 24—28 urak, január 29—február 2 az V. kerületi Bolyai reáliskola növendékei, február 17—21 papok és február 22—26 kereskedők részére. A lelkigyakorlatok az első nap estéjén és az utolsó nap reggelén végződnek. Jelentkezni lehet a Manréza igazgatóságánál (I. Labanc-ut 57. levelezőlapra vagy telefonon: Aut. 643—75. Női zárt lelkigyakorlat lesz november 24—28 közt a Szociális Missziótársulat központjában, I. Krisztina-körut 127. P. Percsih Vince S. j. vezetése alatt. Jelentkezést mielőbb kérünk, mert a korlátolt számú férőhelyeket a jelentkezés sorrendjében töltjük be. Lakás, teljes ellátással e három napra 16 pestieknek, kik este hazamennek, teljes ellátással 12 pengő. Adj lelkednek is három napot! Jöjj az Élő vizek forrásaihoz!

Adomány. Vitéz Gáspár József vajár 6 árva részére az alábbi adományok érkeztek: Mansz. 10 P. Acélgyári Lev. Egy. 20 P. Rendeltetési helyére továbbítottuk.

Szenvedő nőknél a természetes Ferenc József keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéző elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a Ferenc József víz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Prof. Harx grafológus Salgótarjánban. Néhány nap óta érdekes vendége van Salgótarjánban, Prof. Harx a hírneves grafológus bárkinek egy pár sor írásából megállapítja Emberi mivoltát, természetét, tehetségét, múltját, jövőjét és jellemét és fényképről is kimerítő analízist készít. Mint halljuk eddig is már sok elismerést szerzett a kitűnő mester. Egész nap található lakásán (külön bejárat) Kassai sor 36. Schvartz Antalnál!

A Salgótarjánvidéki Takarékos és Hitel Szövetkezet igazgatósága és felügyelőbizottsága szomorúan tudatja, hogy buzgó és hűséges igazg. tagja

Nemes Katona

Kathona János

november 23.-án hosszú betegség után meghalt.

Nyugodjék békében.

Beköltözhető öröklakások

üzlethelyiségek, szobánként már 1000 pengővel Buda legszebb részén, közel a Belvároshoz, déli fekvés, villamos, autóbussz megállóval.

olcsó áron, kedvező feltételekkel 1-2-3 és többszobás, hall és ösz-szes mellékhelyiségek, halófülke és fürdőszobával.

Még ma kérjen díjtalan tervrajzot és ismertetőt.

„FÉSZEK”

Szövetkezet Budapest, VI., Rákóczi-u. 72

A SINGER VARRÓGÉPEK
mégis A LEGJOBBAK!

Hirdessünk:

A MUNKA

politikai hetilapban.

Meghívó.

A Salgótarjáni Népbank Részvénytársaságnak 1929. december 3-án d. u. 5 órakor Salgótarjában az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja Salgótarján, 1929. november 19. az igazgatóság.

Tárgysorozat:

- 1.) Az alaptörvény felemelése.
- 2.) Az alapszabályok módosítása.

Ha júniusban sikeres vizsgát akar, most jelentkezék a

Walter magántanfolyam

Levelező oktatására

Budapest, Rákóczi-ut 51. (válaszleveg csatolandó.)

A Roykó féle Tiszaujlaki bajorpedrő mindenütt kapható.

Puky Endre, Berzeviczy Albert olaszországi sikereit méltatja a Magyar Külpolitika című képes hetilap legújabb számában. Közli a lap D' Annunzionak, Berzeviczy Albertnek személyesen adott, dedikált arcképét, valamint az olasz ut nevezetesebb mozzanatairól készült fényképeket. Nagyérdekű eredeti nyilatkozatban jelenti be Kunschak, osztrák keresztény szocialista vezér, hogy Ausztria törvényes eszközökkel szembeszáll a vörös terrorral. Tovább analizálja a lap a cseh választások eredményét, valamint érdekes részleteket közöl a szerbeknél levő tisztviselői anarchiáról. A karlócai g. k. patriarkatus megszűnése jogi következményeinek ismertetése után Vladár Ervin folytatja a Népszövetséget ismertető népszerű cikksorozatát, Etédy pedig Öt országos keresztül című utleírását. A szokásos változatos rovatok egészítik ki a számot, melyből szívesen küld ingyen mutatványpéldányt a Magyar Külpolitika kiadóhivatala, Budapest Országház XI.

Pálpusztasajt világmárka.

A Nemzeti Blokk felvette a harcot az áldemokráciával szemben. A Magánalkalmazottak Biztosító Intézetének önkormányzati szerveit választja meg a polgárság dec. 15-én. Ebben a harcban épp úgy, mint a Munkásbiztosító Intézet választási küzdelmeiben két tábor veszi fel egymással szemben a küzdelmet. Az egyik táborban a nemzeti liberális alapokon tömörült polgári egységes Nemzeti Blokk küzd, a másik táborba tömörült szociáldemokrata párt exponens szervezeteivel szemben, amely a hangzatos Demokratikus Blokk mögé rejtje szociáldemokrata ábrázatot. A Nemzeti alapon álló polgárság nem kér a hamis álarc alatt küzdő szociáldemokrata maszlagból. A régi Ferenc József kórház szociáldemokrata kezében csak a szociális párt érdekeit szolgálta és nem törődött a pol-

gárság nagy egyetemes érdekeivel. A Nemzeti Blokkban tömörült polgárságnak minden árnyalata képviselve van. Ebben az egységben megtaláljuk a maguk képviselőjét egyfelől a munkaadók, másfelől a magántisztviselők, a kereskedelmi alkalmazottak, a pénzintézeti és közüzemi alkalmazottak. Ott látjuk a kereskedő segédek, a művezetők és egyéb képviselőit is. A Nemzeti Blokk küzd azokért a vívmányokért, amelyek életre szolgáltatták a szociáldemokrata kezben levő régi Ferenc József kórház helyett a politikamentes Magánalkalmazottak Biztosító Intézetét. Nem szabad a polgárságnak ezt a vívmányát a szociáldemokrácia prédájának átengedni. A Nemzeti Blokk a neki dobtott keztyűt felvette és a közös nemzeti ideálokért küzdő polgárság szolidaritásával felveszi a harcot a szociáldemokráciával szemben. A Nemzeti Blokk szervező irodája: Budapest, IV. Vörös Pálné u. 16. l. em. 3.

Akácscsemetét 40-50 $\frac{m}{m}$ és 50 60 $\frac{m}{m}$
Gleditsia csemetét 34-40 $\frac{m}{m}$

Akác suhángokat a nm. m. kir. földmívelési miniszter 20678-929. 1/2 rendeletben jelzett egységeken. Magas jegyű és Kanadai nyárlát, szomorú fűzet darabonként 40-80 fill. és csomagolási költséggel bármily mennyiségben szállít.

Dobos Fainkola Kemecse
Szabolcs megyé.

A TESz felhívása. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége december hó 7-től 11-ig rendezi jubiláris nagygyűlését. December 7-én; este ünnepi előadás a Nemzeti Színházban, december 8-án d. e. 11 órakor nagygyűlés a Pesti Vigadóban, este 9 órakor ünnepi vacsora a Pesti Vigadóban, december 9-én az Ipart és Kereskedelmet pártoló Szakosztályának kongresszusa a Vármegyeházán, december 9-től 11-ig bezárólag tisztelgés a Kormányzónál, vidéki kerületi elnökök gyűlése és szakosztályi ülések. A TESz elnöksége felhívja vidéki kerületi elnökeit, a községek és vidéki egyesületek delegáltjait és tagjait, jelentsék be minél előbb (Budapest V. Mérleg-u. 2. félelelet) de legkésőbb november hó 29-ig részvételüket, hogy a féláru vasúti díjkezdvevény ügyében még idejében intézkedhessen.

Ha butorra van szüksége tekintse meg az **Erzsébet-tér 5. szám alatt levő Unió butoráruházamat.** Gyönyörű szép butorok, hálók ebédliók, uriszobák, garnitúrák 1-5 rendű kispári munka. Rendkívül olcsó árban kedvező fizetési feltételek mellett.

Szlovenszko csödjé. Szlovenszko gazdasági helyzetéről hosszabb vita folyt le a szlovenszko országos választmány november 7-iki ülésén. Szlovenszko deficitje egyre jobban növekedik és amint a Narodny Denik értesül, a jövő évi deficit körülbelül 50 millió cs. koronát tesz ki. A szlovenszko országos hivatal számos olyan összeget nem fizetett ki, amelyeket az országos választmány már megszavazott. Ennek ellenére az országos hivatal egyre nagyobb fizetési nehézségekkel küzd. A választmány elhatározta, hogy a pénzügyminisztériumban meg fogja sürgetni az állami hozzájárulásnak még mindig késő kifizetését. A választmány több irodalmi és művészeti jelentőségű támogatást szavazott meg. Hana Gregorova tót íróknak 6000 koronát, dr. Garay Jánosnak 4000 koronát, Galanda Miklós akadémiai festőnek 5000, Schurmann nyitári festőművésznek 4000 koronát, Figus tót zeneszerzőnek 5000 koronát szavaztak meg a tót népdalok összegyűjtésére.

SPORT.

A Salgótarjáni Vívó Egyesület vívóoktatása a bányatelepi „Levente Otthon” helyiségében megkezdődött. Oktatási napok: hétfőn, kedden, szerdán és pénteken esti fél 6 órától 10 óráig. Vívó felszerelés egyesületi tagok részére rendelkezésre áll. Elnökség.

A SSE 1. hó 10-én Diósgyőrött játszott a DAC ellen 0:0 döntetlen eredménnyel. Ezen eredmény első pillanatra csalódást kelt, mert joggal el lehetett várni a SSE-től, hogy sorozatos, szép teljesítményei után otthonában is biztosan verni fogja DAC-ot. Azonban, aki behatóbban foglalkozik a futballsporttal és közelebbről ismeri az északi kerület csapatait, tudja, hogy a DAC odahaza mindég rettegett ellenfél, akitől a DVTK és MVSC akik mondhatni szintén odahaza vannak, már nem egyszer kikaptak. Ha tehát érzékeny vesztesége is a SSE-nek az az egy pont, amit a DAC-nak leadott, mégis örülnie kell, hogy döntetlennel tulesett a meccsen, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy csunya sáros pályán folyt a játék és a DAC egy 11-es büntetőt nem tudott értékesíteni, holott a bíró azt kétszer is rugatta.

SSE-PTK 3:2 (2:1) Perces, bíró Krompaszky. A SSE-t ezen a mérkőzésen sorozatos balszerencse üldözte. Már a 4-ik percben Vieszt megsérül és végleg kiáll. Utána a bíró Rigót és Dancsákot kiállítja, úgyhogy 8 embernek kell megküzdenie 11 nekieresztett, fékevesztett fickóval, akik bár azt szeretnék, hogy sportembereknek lássanak, de duhaj rugdalózáson és durváskodáson kívül egyebet nem tudnak. Az eredmény így sem reális, mert Csala mindkét gólt védhette volna. Miután mindkét gól melléboxolást esett, reméljük, hogy nem látunk több hajmeresztő boxolást, különösen, ha a labdát egyébként is könnyen lehet fogni. A SSE góljait Dancsák és Márkus (2) lötték. Minden peche mellett még az a meglepetés is várta a SSE-t, hogy Perces kapujában Motkót, a volt kerületi válogatott kapust kellett üdvözölnie, akit a PTK direkt a SSE ellen igazoltatott le villámigazolással, ezzel is igazolta, hogy a PTK-nak mennyire a szívén fekszik nem is annyira a saját, mint inkább a DVTK sorsa. — Krompaszky bíró ítéletkezdése nagyon meglepő volt, hogy „szomszédban” van a PTK pályán, és hogy az ez a DVTK—MVSC meccsen járt. Kár, hogy olyan egyébként nagyon jó hírű bíró, mint Krompaszky vállal olyan mérkőzéseket és olyankor, mikor maga is nagyon jól tudja, hogy nem lesz képes tárgyalni.

A vasárnapi SSE-PTK meccsen kiállított Rigó 2 hetet kapott. Tekintettel, hogy régi bokasérülése ismét kiújult, úgyis 2-3 hetes pihenőre lett volna szüksége. Dancsák csak dorgálásban részesült, ő tehát játszik vasárnap a Sátorajaujhelyi AC ellen.

Vasárnap f. hó 24-én d. u. 2 órai kezdettel SAC (Sátorajaujhelyi AC) — SSE bajnoki mérkőzés lesz az acélgyárban. Ez lesz a SSE szezonzáró bajnoki mérkőzése, melyet ha megnyer, 3 ponttal végez a bajnok DVTK előtt. Reméljük, hogy ezen kedvező lehetőség fontosságát a csapat is át fogja érezni és szívesen lép fel vele az utolsó bajnoki küzdelemben, kellemes emlékekkel esztve el hivat a tavaszi viszontlátásig.

PBÜSE—OVTK 2:0 (2:0) Zagypapálfa. PBÜSE már az első félidőben bebiztosította győzelmét Márkovics és Huszár góljával. Ezzel a mérkőzéssel a PBÜSE be is fejezte az őszi szezont,

BADACSONY

és az egész borvidék kiváló zamatú, magas szeszartalmu világosbőri borai kaphatók:

Csopaktól—Keszthelyig.

A Badacsonyborvidéki Szőlősgazdák állami ellenőrzés alatt álló

Pincészövetkezeténél

BADACSONY LÁBDL

Salgótarján megyei város polgármesterétől.

13575/1929. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a város tulajdonát képező Füleki utca 14 számú beltelek, négy szoba, fürdőszoba, konyha, kamra és egyéb mellékhelyiségekből álló lakóház.

1929. évi december hó 4 napján (szerdán d. e. 11 órakor) a városháza tanácstermében nyilvános és önkéntes árverésen el fog adatni.

Részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalban megtekinthetők.

Salgótarján, 1929. nov. 16-án.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Nélkülözhetetlen

minden háztartásban

SINGER
VARRÓGÉP

MINDENT VARR, STOPPOL ÉS HÍMEZ

Kedvező fizetési feltételek
Alacsony havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

SALGÓTARJÁN

a róm. kath. templom mellett.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék alispánjától.
20633/1929 szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék központi és járási hivatalai részére az 1930 évre szükséges nyomtatványok és a vármegyey hivatalos lap nyomdai munkálataira, továbbá a vármegyey hivatalos lap nyomdai munkálataira, továbbá a vármegyey hivatalai részére szükséges papír, írószerek és irodai kellékek szállítására versenytárgyalást hirdetek.

Az ajánlatok, amelyek külön a nyomdai és külön az írószerekre, vagy együttesen is tehető, továbbá a nyomdai munkákról akár egységáruk, akár átalány szerint is szólhatnak, zárt borítékban írásban az alispáni iktató hivatalba folyó évi december hó 18-ának déli 12 óráig adandók be.

Azok a szükséges cikkek, amelyeket a hazai vegyipari ipar előállít, bel- és külföldi gyártmányban szállítandók a azok hazai eredete a cikkek átvétele alkalmával a közszállítási szabályrendelet értelmében lesz ellenőrizve.

Esetleges bővebb tudnivalók és tájékoztató a vármegyey alispáni hivatalban az irodafőigazgatónál nyerhetők.

Fenntartom a jogot, hogy az ajánlattevők közül a törvényhatósági bizottság szabadon választhasson.

A megbízott vállalkozó a közszállítási szabályrendelet rendelkezéseit betartani köteles.

Balassagyarmat, 1929. nov. 16.

Baross
alispán.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

23. Sz. 24. V. 26. kedd 27. Sz. 28. Cs.

A Vörös Pimpernel
10 felvonásban.

A három foglya
8 felvonásban.

Közkíváncsra!
2 napig!

A szerelem profeszora
7 felvonásban.

Az első csók
9 felvonásban.

Magyar rapszódia
8 felvonásban.

Jégvirágok

Kezdeté hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap
délután 3, 7 és 9 órakor. Zenepótló 10 fillér